

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фармації та фармакології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«ЕТИКА І ЕСТЕТИКА»
підготовки Магістра

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «ЕТИКА І ЕСТЕТИКА» підготовки магістра, галузі знань I Охорона здоров'я, спеціальності 18 Фармація (за спеціалізаціями), форма навчання – денна, за навчальним планом, затвердженим 2025 р.

Розробник: Семенов А.М., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри політології та публічного управління

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми: д.фарм.н., проф.

Федоровська М.І.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри політології та публічного управління

Протокол № 6 від 18 лютого _ 2026 р.

Завідувач кафедри:

(підпис) проф. В.В. Бусленко

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: I Охорона здоров'я Спеціальність: 18 Фармація (за спеціалізаціями) Освітньо-професійна програма: Фармація освітній рівень: другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин / кредитів: <i>150 / 5</i>		Рік навчання: <i>2-ий</i>
		Семестр: <i>3-ий</i>
ІНДЗ: <i>є</i>		Лекції: <i>12 год.</i>
		Практичні заняття: <i>22 год.</i>
		Самостійна робота: <i>106 год.</i>
		Консультації: <i>10 год.</i>
	Форма контролю: <i>залік</i>	
Мова навчання		<i>українська</i>

II. Інформація про викладачів

Контактна інформація:

А. М. Семенов, к.ф.н., доцент кафедри політології та публічного управління Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Контакти: 0509209091, andriysemenov@yahoo.com

Силабус освітнього компонента розміщено на сторінці кафедри на офіційному сайті ВНУ імені Лесі Українки.

Аудиторні заняття проводяться за розкладом:

<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

Консультації викладача відповідно затвердженого графіку.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Етика і естетика є вибірковою освітнім компонентом, відповідно до освітньо-професійної програми «Фармація», спеціальності 18 Фармація (за спеціалізаціями), підготовки магістра і визначає обсяг тематичних питань, які повинен засвоїти здобувач, літературу, орієнтовну тематику рефератів (фіксованих виступів), категоріальний апарат, перелік контрольних питань. У курсі вивчається проблематика сучасної гуманістичної філософії етичних вчень та напрямків, стан та перспективи біо та соціоетики, етики соціальної корекції та відповідальності XXI ст., форми та методи теоретичного мислення та формування системи наукових знань у галузі теорії та історії сучасної соціальної етики та естетики, їх трансформації в гуманітарну освіту та культуру сьогодення. **Предметом** вивчення освітнього компоненту «Етика і естетика» є вивчення становлення та розвитку етико-моральних принципів світу сучасної людини, форм та феноменів етико-естетичне розуміння та відношення, осмислення та самореалізація людини крізь творчі форми освоєння дійсності у контексті сфер діяльності дотичних до фармації та медицини.

Пререквізити

ВОК «Етика і естетика» базується на вивченні ОК загальної та професійної підготовки: Україна в європейському, історичному та культурному контекстах.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення ВОК «Етика і естетика» є: формування компетентностей здобувачів у сфері етико-естетичного розуміння, відношення та освоєння дійсності, осмислення творчих форм та феноменів життя сучасного суспільства; вироблення навичок аналізу та опису актуальних етичних та естетичних категорій і понять, отримання знань про основні етапи розвитку теорії моралі, суть законів краси і гармонії, теорії і практики художньої діяльності, ролі моралі та естетичних критеріїв у сфері їхньої професійної діяльності..

Основними **завданнями** вибіркового освітнього компоненту «Етика і естетика» є: засвоєння основних понять ОК; вивчення структури та характеру етико-естетичних засад гуманізму у XXI ст; розуміння дефініцій та експлікацій понять «сучасна етика», «гуманістичне мислення», «глобальний гуманізм», «толерантність», «соціальний діалог»; дослідження параметрів та характеристик етико-естетичних концепцій у сучасному світі, можливостей, моделей та перспектив самоорганізації людини інформаційної та постінформаційної цивілізації. Вивчення курсу «Етика і естетика» передбачає ознайомлення здобувачів із основними теоріями та проблемами світової і вітчизняної етичної та естетичної думки, опанування основних теорій, концепцій та підходів, що стосуються дослідження напрямів життєдіяльності особи та сучасного суспільства, основних методологій та методів дослідження соціоетичних явищ; що є невід'ємним атрибутом розвитку духовності, полікультурності та гуманізму на рівні державотворення в Україні та інтеграційних процесів глобального суспільства. Основне завдання ОК полягає у сприянні фармацевтичної підготовки магістрів до професійної діяльності з дотриманням моральних чеснот і критеріїв у діловому, професійному, мовному спілкуванні у діловій сфері.

3. Soft skills.

Особисті якості: відповідальність, самодисципліна, толерантність, здатність приймати зауваження та постійно вдосконалюватися.

Інтелектуальні здібності: критичне мислення, креативність у вирішенні складних наукових завдань, системний підхід.

Соціальні навички: вміння ефективно працювати в команді (соціальна взаємодія, соціальна відповідальність), комунікабельність, навички презентації результатів.

Організаційні навички: дотримання дедлайнів, управління стресом, вирішення конфліктів у різних галузях професійної діяльності

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лекц.	Прак т. (семін .)	Конс.	С/Р	
Змістовий модуль 1. Етика і естетика у контексті сучасної соціогуманітарної освіти та соціальної практики.						
Тема 1. Предмет, об'єкт, структура та функції етики та естетики.	14	2	2		10	УО/5
Тема 2. Історичні етапи розвитку етико-моральних вчень.	8	0	2		6	УО/5
Тема 3. Людина і суспільство як об'єкти етико-естетичного аналізу та осмислення.	10	2	2	1	5	УО/5
Тема 4. Розвиток етикету: історія та сучасність	8	0	2		6	УО (5) + ДС (5)/ 2 = 5
Тема 5. Етика соціальної відповідальності як пріоритетна форма розвитку глобального мислення	12	2	2	1	7	УО (5) + ДС (5)/ 2 = 5
Разом за змістовим модулем 1	52	6	10	2	34	5
Змістовий модуль 2. Естетичне освоєння дійсності та етико-естетична вимірність сьогодення.						
Тема 6. Становлення естетики як науки: історія та теорія.	18	0	2	2	14	УО (5) + РМГ (5)/ 2 = 5
Тема 7. Поняття та структура естетичної свідомості та формування естетичного світогляду.	19	2	2	1	14	УО (5) + РМГ (5)/ 2 = 5
Тема 8. Форми та феномени етико-естетичного освоєння дійсності.	19	2	2	1	14	
Тема 9. Етика та естетика у новому геополітичному вимірі ХХІ століття	18	0	2	2	14	УО (5) + ДС (5)/ 2 = 5
Тема 10. Формування фахових компетенцій та професійних навичок з обраної спеціальності у контексті засвоєння етико-моральних пріоритетів та цінностей сьогодення.	24	2	4	2	16	
Разом за змістовим модулем 2	98	6	12	8	72	5
Робота на практичних заняттях						5
ІНДЗ						5
Всього годин / Балів	150	12	22	10	106	5 / 200 балів

*Форма контролю: ДС - дискусія, Т – тести, УО – усне опитування, РМГ- робота в малих групах.

5. Завдання для самостійної роботи

№ п/п	Тема
1	Етика та естетика у системі сучасної гуманітарної науки та освіти
2	Людина, суспільство, цивілізація: динаміка розвитку та взаємодії на сучасному етапі: системно-інформаційний підхід та аналітичний опис.
3	Світогляд як предмет аксіологічної рефлексії. Основні історичні та локальні типи світогляду.
4	Естетичний світогляд та формування естетичної свідомості
5	Специфіка етико-естетичного пізнання та освоєння дійсності
6	Етико-моральні пріоритети Стародавнього Сходу й античного світу.
7	Моральні категорії у європейському та арабському Середньовіччі
8	Естетична людиновимірність Відродження та Нового часу.
9	Категорії етики та естетики у Німецькій філософії кінця XVIII -першої половини XIX ст. Категоричний імператив Канта.
10	Проблеми та теорії істини в етиці та естетиці.
11	Етика та естетика у новому геополітичному вимірі XXI століття
12	Етика соціальної відповідальності як пріоритетна форма розвитку глобального мислення.
13	Формування принципів норм та правил поведінки у фаховій діяльності. Поняття морального кодексу.
14	Проблема формування етичних універсальних цінностей : історія та досвід соціальної апробації
15	Лінійна та нелінійна моделі соціокультурного розвитку. Етико-естетичне гіпотетичне моделювання світу

Індивідуальне науково-дослідне завдання:

Написати тези доповіді (одна сторінка тексту, шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1. Поля: ліве – 3 см, верхнє – 2 см, праве – 1,5 см, нижнє – 2 см), присвячені одному з аспектів теми курсової роботи. Враховується зміст, структурованість тексту, дотримання академічної доброчесності, технічних вимог, вміння представити результати дослідження аудиторії.

6. Політика оцінювання

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватись правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань І Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно

мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і помилок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Бали	Критерії
5	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.
4	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій. Прослідковуються доказовість висновків.
3	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій Не прослідковуються доказовість висновків, та обґрунтованість власної позиції.
2	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб,

які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

7. Підсумковий контроль

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань І Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки. Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заликовій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань підсумкового контролю.

Питаннями підсумкового контролю є питання лекційних, практичних тем та занять разом із питаннями (завдань) самостійної роботи.

Перелік питань до підсумкового контролю:

1. Предмет, об'єкт, структура та функції етики та естетики.
2. Історичні етапи розвитку етико-моральних вчень.
3. Людина і суспільство як об'єкти етико-естетичного аналізу та осмислення.
4. Розвиток етикету: історія та сучасність.
5. Етика і естетика у контексті сучасної соціогуманітарної освіти та соціальної практики.
6. Естетичне освоєння дійсності та етико-естетична вимірність сьогодення.
7. Становлення естетики як науки: історія та теорія.
8. Етико-моральні пріоритети Стародавнього Сходу й античного світу.
9. Моральні категорії у європейському та арабському Середньовіччі.
10. Естетична людиновимірність Відродження та Нового часу.
11. Категорії етики та естетики у Німецькій філософії кінця XVIII -першої половини XIX ст. Категоричний імператив Канта.
12. Поняття та структура естетичної свідомості та формування естетичного світогляду.
13. Естетичний світогляд та формування естетичної свідомості.
14. Проблеми та теорії істини в етиці та естетиці
15. Форми та феномени етико-естетичного освоєння дійсності.
16. Етика та естетика у новому геополітичному вимірі XXI століття.
17. Проблема формування етичних універсальних цінностей : історія та досвід соціальної апробації
18. Формування фахових компетенцій та професійних навичок з обраної спеціальності у контексті засвоєння етико-моральних пріоритетів та цінностей сьогодення.
19. Етика соціальної відповідальності як пріоритетна форма розвитку глобального мислення.
20. Лінійна та нелінійна моделі соціокультурного розвитку. Етико-естетичне гіпотетичне моделювання світу

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Петрушенко В.Л., Савельєв В.П., Сурмай І.М., та ін. ПЗ12 Етика та естетика: Навчальний посібник / За ред. В.Л.Петрушенко. Львів: Видавництво “Новий світ 2000”, 2020. 304 с.

1. Етика та естетика: навчально-методичний посібник (усхемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 204 с.

2. Етика та естетика: навчальний посібник для семінарських занять та самостійної роботи студентів фармацевтичних факультетів / І. Г. Утюж, Н. В. Спиця, М. О. Мегрелішвілі. Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. 81 с.

3. Виноградов Г.М. Етика та естетика: навчальний посібник. Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2023. 36 с.

4. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Етика та естетика» для студентів денного відділення спеціальності 022 «Дизайн» / Укл.: Ємельяненко Є.О. Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. 22 с.

5. Палеха Ю.І. Ділова етика: Навчальний посібник / Ю.І.Палеха. К.: Вид-во Європейського університету, 2001. 180 с. 6. Тофтул М.Г. Етика: підручник / М.Г. Тофтул. К.: ВЦ Академія, 2011. 440 с.

- Semenov A.M. Philosophy of Modern Education and Global Social Dynamics (The Social – Anthropological Aspect) / A.M. Semenov // International Scientific and Practical Conference “WORLD Science”. – Dubai, 2016. – № 1(5). – Vol. 4. – 2016.
- Semenov Andriy. Anthropolocial modeling and issues of modern human studies // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. – №13 (334). – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019.
- Semenov A. Philosophical and logical study of the European Renaissance Historiography in the XIV-XVI centuries. Visegrad Journal on Human Rights. 2024. No. 4. P. 97-102.
- Семенов А. Антропосоціальне моделювання і глобальна соціальна динаміка.// Політологічні читання імені проф. Б. Яроша: зб. наук. прац.-Луцьк, Вежа, 2020
- Семенов. А. Глобальні виклики до філософії майбутнього.// Evropský filozofický a historický diskurz –т. 7, Вид.2, 2021
- Семенов А. Досконалість як ціннісно-регулятивний принцип етики гуманізму та культури Відродження XIV-XVI століть. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*.2023. Вип. 80, ч.1, с.68-76
- <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/25874>